

GLAVA II

ZAKON O POREZU NA DOBIT PRAVNIH LICA

1. Opšte odredbe

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Službeni glasnik RS“, br. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14-dr.zak. i **142/14** – u daljem tekstu: Zakon), uređeno je oporezivanje dobiti pravnih lica.

Napomena!

Na CD-u koji smo priložili uz ovaj priručnik, nalazi se tekst o novinama u vezi sa porezom na dobit pravnih lica koje su na snazi počev od **26.12.2014.** god.

Na osnovu ovih *izmena i dopuna u Zakonu* („Sl. glasnik RS“, br. **142/14**), usledile su **izmene i u podzakonskim aktima, obrascima – poreskoj prijavi** (kako bi se podnosila isključivo u elektronskom obliku) kao i **poreskom bilansu**, i dr, pa možete **pogledati deo na CD-u** koji se odnosi na *porez na dobit pravnih lica*, iako smo te **novine uključili** u tekst ovog *trećeg izdanja priručnika*.

Poreski obveznik - privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje je osnovano radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti, kao i zadruga koja ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu. Poreski obveznik je i nerezidentno pravno lice

ukoliko ostvaruje dobit preko stalne poslovne jedinice koja se nalazi na teritoriji Republike Srbije.

(*Napomena urednika: Poreski obveznik je i drugo pravno lice koje nije osnovano radi ostvarivanja dobiti, već je u skladu sa zakonom osnovano radi postizanja drugih ciljeva utvrđenih u njegovim opštim aktima, ako ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu (u daljem tekstu: nedobitna organizacija), pri čemu, oblik organizovanja ovih obveznika (ustanova, udruženje i drugo) nije opredeljujući za sticanje statusa nedobitne organizacije u smislu Zakona.*

Takođe *napominjemo*, poreski obveznik je i *nerезидентно* pravno lice koje obavlja delatnost preko stalne poslovne jedinice koja **ne vodi** poslovne knjige u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija, i dužan je da vodi u toj stalnoj poslovnoj jedinici evidenciju kojom se obuhvataju svi podaci o prihodima i rashodima, kao i drugi podaci od značaja za utvrđivanje dobiti koju ta jedinica ostvaruje poslovanjem na teritoriji Republike, i da **podnosi** poreski bilans i **poresku prijavu**.)

Osnovica poreza - oporeziva dobit koja se utvrđuje u poreskom bilansu priznavanjem prihoda i rashoda u iznosima utvrđenim u bilansu uspeha koji je sačinjen u skladu sa *Međunarodnim računovodstvenim standardima* (dalje: MRS), odnosno *Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja* (dalje: MSFI) i propisima kojima se uređuje računovodstvo, osim prihoda i rashoda za koje je ovim zakonom propisan drugi način utvrđivanja.

Poreski period - poslovna godina koja odgovara kalendar-skoj, osim u slučaju prestanka ili otpočinjanja obavljanja delatnosti u toku godine, uključujući i statusne promene, kao i u slučaju pokretanja postupka stečaja ili likvidacije. (*Nap. urednika: Izuzetno, počev od 26.12.2014. god, za poreskog obveznika nad kojim se stečajni postupak sprovodi bankrotstvom, poreski pe-*

riod je *period stečaja*. Međutim, ovo *ne važi* za obveznike nad kojima do navedenog datuma nije zaključen stečaj.)

Na zahtev poreskog obveznika koji je dobio saglasnost ministra finansija, odnosno guvernera *Narodne banke Srbije*, da sastavlja i prikazuje finansijske izveštaje sa stanjem na poslednji dan *poslovne godine koja je različita od kalendarske*, nadležni poreski organ odobrava *rešenjem* da se poslovna godina i kalendarska godina razlikuju, s tim da poreski period traje 12 meseci. (*Napomena urednika*: U ovom slučaju poreski obveznik dužan je *da podnese poresku prijavu i poreski bilans* za utvrđivanje konačne poreske obaveze za period od 1. januara tekuće godine do dana kada, po *rešenju* nadležnog poreskog organa, započinje poslovnu godinu koja se razlikuje od kalendarske, *u roku od 10 dana* od dana isteka roka propisanog za podnošenje finansijskih izveštaja za period za koji se podnosi poreska prijava i poreski bilans.)

Stopa poreza - 15%.

Utvrdjivanje i naplata poreza – princip samooporezivanja.

Porez na dobit po odbitku – obračunava se i plaća u slučaju kada **nerezidentno pravno lice** ostvari prihod direktno od rezidentnog pravnog lica (dakle, bez posredstva stalne poslovne jedinice) po osnovu dividendi i udela u dobiti, autorskih naknada, kamata i naknada po osnovu zakupa nepokretnosti i pokretnih stvari. Obveznik ovog poreza je nerezidentno pravno lice (primalac prihoda), dok je **rezidentno pravno lice** (kao poreski platac) **dužno da obračuna, obustavi i uplati porez** na odgovarajući račun u momentu isplate prihoda.

Porez po rešenju – obračunava se i plaća u slučaju kada **nerezidentno pravno lice** prodajom imovine (nepokretnosti, udela u kapitalu pravnih lica, akcija i drugih hartija od vrednosti) ostvari kapitalni dobitak.

Porez po *rešenju* obračunava se i plaća i na prihode po osnovu zakupa i podzakupa nepokretnosti i pokretnih stvari koje nerezidentno pravno lice ostvari od lica koje nije dužno da obračunava, obustavlja i plaća porez po odbitku.

U oba slučaja **nerezidentno pravno lice je dužno da** nadležnom poreskom organu, preko poreskog punomoćnika, **podnese poresku prijavu** na osnovu koje nadležni poreski organ donosi *rešenje*.

Stopa poreza po odbitku i poreza po rešenju – 20% ukoliko međunarodnim ugovorom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije uređeno.

Napomena urednika:

Na oporezivanje **pojedinih prihoda koje** u smislu **člana 40. Zakona ostvare nerezidentna pravna lica iz jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom** (koja su definisana članom 3a Zakona), kao i njihove stalne poslovne jedinice, važe drugačije odredbe, tj. **oporezuju se na drugačiji način** u odnosu na ostale obveznike, pa i po različitoj stopi (25%) kod pojedinih vrsta prihoda.

Podsećamo, **Pravilnikom o Listi jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom** („Sl. glasnik RS“, br. 122/12), za potrebe primene Zakona, utvrđena je lista (od 51) zemalja koje spadaju u ovu kategoriju.

2. Utvrđivanje, obračunavanje i naplata poreza

2.1. Poreski bilans

2.1.1. Obveznik je dužan da nadležnom poreskom organu, uz poresku prijavu, **podnese poreski bilans u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje porez, osim u slučaju statusnih promena, likvidacije ili stečaja** poreskog obveznika, kada se podnosi **u posebno propisanim rokovima**.

(Dakle, kada, na primer, poreski period predstavlja poslovnu godinu koja je jednaka kalendarskoj, poreski bilans se podnosi do 29. juna tekuće godine za prethodnu. Tako, poreski bilans za 2014. god. se podnosio do 29. juna 2015. godine. Međutim, generalno, ako se desi da krajnji rok za podnošenje poreskog bilansa ili poreske prijave „padne“ u dan koji je neradni – vikend ili na dan praznika koji je neradni po zakonu – rok se pomera na prvi sledeći radni dan. Podsećamo, to je bio slučaj prošle godine, kada je 29. jun 2014. god. bila nedelja, pa je krajnji rok za podnošenje poreskog bilansa za 2013. godinu bio pomeren na prvi sledeći radni dan, tj. na 30. jun 2014. god. – ponedeljak.)

(Napomena urednika: Pored navedenog, treba imati u vidu i slučaj kada je u pitanju **prestupna godina**, npr. **2016. god**, kada će krajnji rok za podnošenje poreskog bilansa za 2015. god. biti **28. jun 2016. god.**)

Napomene urednika:

- Pre svega, podsetimo da se prema *Zakonu o poreskom postupku i poreskoj administraciji* („Sl. glasnik RS“, br. 25/01,... i **105/14** – dalje: ZPPPA), **poreska prijava podnosi isključivo u ELEKTRONSKOM obliku za:**

- **porez na dobit pravnih lica od 1. aprila 2015. god;**
- **porez na dobit pravnih lica po odbitku od 1. januara 2016. god.**

- Skrećemo pažnju da je *Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica* („Sl. glasnik RS“, br. **142/14** - dalje: *Izmene i dopune Zakona*) stupio na snagu **26.12.2014. god.**

Pored ostalog, ovim zakonom, **menjan** je i **član 63.** koji uređuje podnošenje poreske prijave i poreskog bilan-